

Formální oznámení a žádost o vyšetřování

Týkající se zapojení motorových paragliderů dne 7. října 2023

V souladu s článkem 26 Chicagské úmluvy a Přílohou 13 ICAO

Adresát:

Hlavní vyšetřovatel nehod a incidentů v civilním letectví (CIAIAC-IL)

Ministerstvo dopravy a bezpečnosti silnic, Stát Izrael

Kopie:

- Mezinárodní organizace pro civilní letectví (ICAO), Montréal
- Vyšetřovací komise OSN pro okupovaná palestinská území
- **ANSV** – Národní agentura pro bezpečnost letů (Itálie)
- **BEA** – Úřad pro vyšetřování a analýzy (Francie)
- **BFU** – Spolkový úřad pro vyšetřování leteckých nehod (Německo)
- **ÚZPLN** – Ústav pro zkoumání leteckých nehod (Česká republika)

Vážený pane hlavní vyšetřovateli,

Předkládám tento dopis jako **formální veřejné oznámení** podle mezinárodního i izraelského práva. Použití motorových paragliderů (paramotorů) k proniknutí na izraelské území dne **7. října 2023** představuje závažný letecký incident. Podle vašeho mandátu to ukládá povinnost zahájit technické vyšetřování v souladu s **Přílohou 13 ICAO**.

Právní základ

Chicagská úmluva (1944), článek 26:

„V případě nehody letadla smluvního státu, ke které dojde na území jiného smluvního státu a která způsobí smrt nebo vážné zranění nebo naznačuje závažnou technickou závadu letadla nebo leteckých navigačních zařízení, stát, na jehož území k nehodě dojde, zahájí vyšetřování... v souladu, pokud to jeho zákony umožňují, s postupem, který může doporučit Mezinárodní organizace pro civilní letectví.“

Příloha 13 ICAO, standard 5.1.1:

„Stát, na jehož území k incidentu došlo, zahájí vyšetřování okolností závažného incidentu.“

Izraelský zákon o letectví, 2011 (סוּחָיָה):

Zakládá Úřad pro civilní letectví Izraele a **Hlavního vyšetřovatele nehod a incidentů v civilním letectví**, který je oprávněn a povinen vyšetřovat „nehody letadel a závažné incidenty“ a zveřejňovat zjištění.

Proč je toto oznámení důležité

1. **Sledovatelnost existuje.** Motory, rámy a vrtule motorových paragliderů nesou sériová čísla a kódy šarží, které lze vysledovat k výrobcí a dovozci.
2. **Izrael má důkazy.** Zprávy potvrzují, že paramotory byly zabaveny izraelskými silami.
3. **Mezinárodní závazky platí.** Podle Přílohy 13 mají **státy výrobci** (Itálie, Francie, Německo, Česká republika, případně Velká Británie) právo podílet se na vyšetřování.
4. **Mandát prevence.** Příloha 13 vyžaduje, aby zprávy o vyšetřování obsahovaly **doporučení pro bezpečnost**. V tomto případě to znamená zabránit **zneužití civilního leteckého vybavení pro teroristické účely**.
5. **Právo veřejnosti na oznámení.** Příloha 13 a izraelský zákon umožňují *jakékoli osobě* podávat informace o incidentech. Tento dopis představuje takové oznámení, které spouští povinnost záznamu, posouzení a vyšetřování.

Žádosti

- Aby CIAIAC-IL zahájil formální vyšetřování podle Přílohy 13 ohledně motorových paragliderů použitých dne 7. října 2023.
- Aby byly všechny získané komponenty (motory, rámy, křídla, postroje, nádrže, vrtule) inventarizovány, vyfotografovány a jejich **sériová čísla/kódy šarží a identity výrobců plně zveřejněny**.
- Aby byly **státy výrobci** a jejich úřady pro vyšetřování nehod (Itálie, Francie, Německo, Česká republika, případně Velká Británie) formálně pozvány k účasti.
- Pokud nebude vyšetřování zahájeno, aby CIAIAC-IL poskytl **písemné zdůvodnění**, s odkazem na konkrétní právní ustanovení, na základě kterých odmítá svou povinnost.

Mezinárodní závazky

Závazky podle Přílohy 13 přesahují rámec Izraele:

- **Izrael (stát, kde k incidentu došlo):** Musí zahájit vyšetřování, zajistit a katalogizovat trosky a zveřejnit zjištění. Neplnění této povinnosti představuje porušení mezinárodního i vnitrostátního práva.
- **ICAO:** Musí prosazovat Chicagskou úmluvu a podporovat jiné státy, pokud požádají o delegování vyšetřování.
- **Státy výrobci (Itálie, Francie, Německo, Česká republika, případně Velká Británie):**
 - Mají **právo** podílet se na vyšetřování, jakmile budou identifikovány produkty vyrobené v jejich jurisdikci.
 - Mají **povinnost** zajistit prevenci opakování — v tomto případě zajistit, aby jejich systémy kontroly vývozu nebyly obcházeny a jejich produkty nebyly zneužity k teroristickým účelům.
 - Pokud Izrael odmítne vyšetřovat nebo zveřejnit sériová čísla, mají právo **formálně požádat o delegování**. Pokud Izrael odmítne nebo do třiceti dnů neodpoví, jsou oprávněny — a povinny — provést vlastní vyšetřování.

- Podle Přílohy 13 mají právo **požadovat spolupráci od Izraele**, včetně přístupu k troskám, záznamům, sériovým číslům a relevantním údajům. Odmítnutí takové spolupráce by samo o sobě představovalo porušení závazků ICAO.
- **Zahraniční vlády:** Kromě Přílohy 13 je zavazují vnitrostátní zákony o boji proti terorismu a kontrole vývozu k jednání, pokud je byt' jen podezření na zneužití.
- **Vyšetřovací komise OSN:** Má pravomoc sledovat, zda Izrael a další státy plní své mezinárodní závazky, nebo je brání.

Dodatečný právní rozměr: Boj proti terorismu a kontrola vývozu

Protože je **Hamás označen za teroristickou organizaci** v Evropské unii, Spojeném království, Spojených státech, Kanadě, Austrálii, Japonsku a dalších zemích, zneužití civilních leteckých dílů v jeho držení není pouze otázkou bezpečnosti podle Přílohy 13 ICAO, ale **trestní záležitostí podle vnitrostátních zákonů o boji proti terorismu a kontrole vývozu**.

Pokud se tedy **Úřad pro vyšetřování nehod (AIB)** ve státě výrobce dozví o *možném* zneužití vybavení z jeho jurisdikce označenou teroristickou skupinou, má podle vnitrostátního práva povinnost:

- **Informovat příslušný vnitrostátní orgán** odpovědný za boj proti terorismu, kontrolu obchodu nebo licencování vývozu; a
- Spolupracovat s tímto orgánem, který má právní povinnost požádat AIB o technickou pomoc při ověřování sériových čísel, dodavatelských řetězců a potenciálních bodů zneužití.

Tato řada závazků znamená, že odmítnutí Izraele zveřejnit sériová čísla a informace o troskách nezbavuje zahraniční AIB jejich povinností. Naopak zůstávají povinni zahájit proces předání a poskytovat technickou expertizu svým vládám, dokud se neprokáže, že žádné vybavení z jejich jurisdikce nebylo zneužito.

Závěr

Každá nehoda ultralehkého letadla v Izraeli je vyšetřována a hlášena CIAIAC-IL. Bylo by mimořádné a nezákonné, aby byl nejvýznamnější incident s paramotorem v izraelské historii z tohoto procesu vyňat.

Pro integritu mezinárodní bezpečnosti letectví, prosazování kontrol vývozu a prevenci opakování respektive žádám soulad s **článkem 26 Chicagské úmluvy, Přílohou 13 ICAO a izraelským zákonem o letectví (2011)**.